

Пуцентейло П. Р.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу
Тернопільського національного економічного університету,
м. Тернопіль, Україна*

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ З УРАХУВАННЯМ МОЖЛИВОСТЕЙ ЛЮДЕЙ З ФІЗИЧНИМИ ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Проведення в країні економічних перетворень призвело до зростання ролі регіонів у всіх сферах життя суспільства. При цьому їх функціонування обумовлює необхідність формування ефективної системи управління, здатної реалізовувати економічну політику в умовах ринку, зокрема спрямовану на адаптацію людей з фізичними обмеженими можливостями до умов реального середовища, адже нині для України стратегія економічного розвитку економіки регіонів є головним завданням їх розвитку. Саме тому доцільним є визначення стратегічних пріоритетів регіональних суб'єктів господарювання для забезпечення сталого розвитку країни, скорочення їх асиметрій і міжрегіональних диференціацій. З цією метою здійснюється розробка систем стратегічного управління регіональним економічним розвитком. Проте нині ще не в достатній мірі здійснюються заходи спрямовані на вирішення потреб людей з фізичними обмеженими можливостями для зменшення їх дискомфорту, тому що ці питання в розвитку регіонів знаходяться на початкових етапах становлення.

Нині відбувається зміна парадигм регіонального економічного розвитку і регіональної політики, здійснюється пошук шляхів підвищення ефективності територіальним розвитком, формування новітніх форм, методів і механізмів спрямованих на індивідуальні підходи до вирішення проблем людей з фізичними обмеженими можливостями.

Ресурси регіональних органів влади мають бути зосереджено на забезпеченні поточного функціонування соціальної інфраструктури. Стратегічна компонента, що стосується вибору пріоритетів дій, характеру розподілу ресурсів, як правило, здійснюється в режимі вироблення реакції на виникаючі найбільш гострі проблеми. Такий підхід, безумовно, повинен мати місце. Це неминуча складова практики управління відкритими економічними системами, схильними до дії слабо контрольованих і важко прогнозованих зовнішніх і внутрішніх сил. Однак, якщо даний підхід домінує у формуванні управлінських рішень, тоді поведінка керованої системи набуває пасивного характеру – реакція системи завжди буде запізнюватися по відношенню до динаміки економічного розвитку. Це збільшує ризики, призводить до непродуктивного використання ресурсів, позбавляє суб'єкти управління

Секція 1. Парадигма реабілітації в системі економіки країни

можливості здійснити реальний вибір свого майбутнього.

Суб'єктом управління виступають місцеві органи влади, котрі визначають розвиток регіону у взаємозв'язку із загальною національною стратегією розвитку, проте з обов'язковою прив'язкою до потреб людей з фізичними обмеженими можливостями. Система стратегічного управління дає змогу ефективно управляти економікою в умовах невизначеності зовнішніх і внутрішніх чинників і параметрів економічного розвитку. Стратегія визначає напрямки майбутнього розвитку регіону, яким місцева громада буде слідувати в довгостроковій перспективі, закладає основу для розробки програм економічного розвитку території, цільових програм і проектів, пов'язаних з реалізацією стратегії, вирішенням питань локального характеру, розвитком територіальних спільнот базового рівня. Сутнісна специфіка стратегічного управління, на відміну від інших методів управління економічним розвитком регіону, полягає в прийнятті та реалізації управлінських рішень на основі розробки і офіційної легітимізації стратегії розвитку регіону. Для регіону стратегія його довгострокового розвитку – це інструмент цілеспрямованого впливу регіональних органів влади на основних суб'єктів території з метою підвищення якості життя місцевої громади та конкурентоспроможності регіону і врахуванням запитів і потреб людей з фізичними обмеженими можливостями. Тобто, створити комфортне середовище у регіонах для забезпечення максимальних можливостей людям з фізичними обмеженими можливостями. У зв'язку з цим повинні бути забезпечені всі умови і інфраструктурна оснащеність таким споживачам, в тому числі:

- спеціальне місце на паркувальній зоні;
- обладнаний пандус для під'їзду, а також відповідний готельний номер на першому поверсі, або ж ліфти для безперешкодного доступу до номерів;
- відсутність високих порогів у будинках і установах;
- досить широкі дверні отвори в приміщеннях, ручки і вимикачі, гачки, вішалки для рушників і одягу, розташовані на доступному рівні.

Сьогодні існує проблема працевлаштування і підтримки зайнятості людей з фізичними обмеженими можливостями в регіонах країни. Тому потрібно негайно сформулювати таку систему працевлаштування людей з фізичними обмеженими можливостями, коли на паритетних засадах будуть враховані їх інтереси, інтереси суспільства і роботодавців. Це стає можливим при поєднанні таких чинників, як:

- соціально-психологічна позитивна орієнтація на трудову діяльність як з боку людей з фізичними обмеженими можливостями, так і з боку членів суспільства;
- правове регулювання працевлаштування людей з фізичними обмеженими можливостями в регіонах;
- нормативне регулювання взаємовідносин: органів соціального захисту та охорони здоров'я, навчальних закладів по профпідготовці людей з фізичними обмеженими можливостями, центрів зайнятості, підприємств та інших роботодавців на регіональному рівні;

Секція 1. Парадигма реабілітації в системі економіки країни

- забезпечення рівності прав людей з фізичними обмеженими можливостями та контроль за їх дотриманням на регіональному рівні;
- державне фінансування соціального захисту людей з фізичними обмеженими можливостями з урахуванням реальних регіональних потреб.

Отже, метою стратегії економічного розвитку регіонів має стати розширення прав та повноважень людей з фізичними обмеженими можливостями щодо забезпечення гідного життя, відповідних умов праці і саморозвитку. Тому завданням на регіональному рівні є створення умов для розвитку толерантності через виховання з любов'ю, добротою і милосердям, в дусі миру і поваги до людей з фізичними обмеженими можливостями.

Коркушко О. Н.

*кандидат економічних наук, доцент,
заступник директора з наукової роботи Подільського спеціального
навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАЦЮ ЛЮДЕЙ З ФІЗИЧНИМИ ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Аналіз ситуації в Україні показує, що люди з інвалідністю складають частину вторинного ринку в системі сегментації праці, який характеризується низькою оплатою праці, нестабільною роботою, невисокими шансами отримання кваліфікації, працевлаштування та просування по службі.

Одна з ознак цивілізованого суспільства – турбота про людей з обмеженими можливостями. В останні роки в Україні в цьому напрямку зроблено чимало: ратифікована Конвенція про права інвалідів, реалізується ряд державних програм, спрямованих на підвищення якості та рівня їх життя, попередження інвалідності та реабілітацію. Однак багато питань залишається не вирішеним. Одним із них є працевлаштування людей з інвалідністю.

Права і свободи людей з інвалідністю, як і інших громадян країни, гарантовані Конституцією України. При цьому люди з обмеженими фізичними можливостями є однією з особливо уразливих груп та потребують додаткового захисту і гарантії з боку держави.

Дискримінація за ознакою інвалідності починається з того, що для дітей з обмеженими можливостями існують спеціальні садочки і школи. З одного боку, це турбота про них: в спецзакладах приділяється більше уваги їх реабілітації та адаптації. Але з іншого боку, тим самим вони відокремлюються і віддаляються